

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 18-10-43483 מואסי נ' ג'בילי

בפני כבוד השופט אמיר טובי

יאסר מואסי

המערער

נגד

עיד ג'בילי

המשיב

פסק דין

1 לפניי ערעור על החלטת בית משפט השלום בחדרה (סגנית הנשיא כב' השופטת פ. ארגמן)
2 מיום 17.10.18 בגדרה נדחתה בקשת המערער ליתן צו למניעת הטרדה מאיימת, כנגד המשיב,
3 בהתאם לחוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב - 2001 (להלן: "החוק"). בגדר הסעדים
4 שנתבעו, עתר המערער כי בית המשפט יאסור על המשיב לפרסם בדף הפייסבוק שלו כל דבר
5 הפוגע בו, בין במישרין ובין בעקיפין, וכן לאסור עליו לפרסם את תמונותיו ברשת הפייסבוק
6 או בכל רשת טכנולוגית אחרת.

מהות המחלוקת

7
8
9
10
11 על פי האמור בבקשה שהונחה בפני בית משפט קמא, המערער הינו עיתונאי, יו"ר קבוצת
12 כדורגל באקה אל גרביה, יו"ר רשת מרכזים קהילתיים, עורך שבועון בשפה הערבית, מתנדב
13 בוועדת סולחות מקומית בבאקה אל גרביה, פעיל חברתי ופעיל למען הדו קיום והשלום.
14
15 בכתב התשובה נאמר כי המשיב הוא מחנך ומורה בבית ספר תיכון, מחבר ספרי לימוד, מתנדב
16 בעמותות ופעיל חברתי.

17
18 3. הבקשה עניינה פרסומים שעשה המשיב ברשת החברתית "פייסבוק" ואשר מתייחסים
19 למערער ומהווים מבחינתו פרסומים פוגעניים ששמו אותו ללעג בעיני הציבור, פגעו בשמו
20 הטוב ובשלמות נפשו, ואשר יש בהם כדי לגלות אובססיות פוגעניות כלפיו. המערער סבור כי
21 מדובר בהטרדה מאיימת כמשמעה בחוק, ומכאן עתירתו לסעדים, כפי שפורט בפתח הדברים.
22
23 המשיב מצדו טען כי מדובר במימוש זכותו לחופש הביטוי, וכי הוא, מתוקף היותו איש ציבור,
24 מעביר ביקורת ומתייחס למעשיהם של אנשי ציבור אחרים, ובכללם המערער.
25
26
27
28

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 43483-10-18 מואסי נ' ג'בילי

ההליכים בפני בית משפט קמא והכרעתו

4. לאחר שקיים דיון במעמד הצדדים, דחה בית משפט קמא ביום 20.9.18 את בקשת המערער בהחלטה מפורטת ומנומקת, בקבעו כי לא הוכחה הטורדה מאיימת מצדו של המשיב וכי כל מה שפורסם על ידו הוא ביקורת מותרת המבוססת על עקרון חופש הביטוי.

5. בערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי נקבע כי על בית משפט קמא לשוב ולקבוע בפניו דיון על מנת לאפשר חקירתם של הצדדים היריבים ולאחר זאת ליתן החלטה בהתאם.

בית משפט קמא אכן זימן בפניו את הצדדים, שמע את גרסאותיהם, אפשר חקירתם הנגדית ולאחר כל זאת נתן החלטה נוספת, היא ההחלטה העומדת לערעור בפניי, ובה דחה את בקשת המערער למתן הצו המבוקש.

6. בהחלטתו בחן בית משפט קמא את השאלה באם הפרסומים בהם מדובר מגיעים כדי הטורדה מאיימת כמשמעה בסעיף 2 לחוק. בתוך כך, עמד על הפסיקה לפיה נקבע כי לא כל הטורדה מהווה הטורדה מאיימת אלא שיש להיווכח כי מתקיימות נסיבות הנותנות בסיס סביר להניח כי המטריד או המאיים עלול לשוב ולפגוע בשלוות חייו, בפרטיותו או בחירותו של הנפגע או כי הוא עלול לפגוע בו. נאמר כי החשש לחזרתיות בהתנהגות המטרידה הוא שהופך הטורדה סתם להטורדה מאיימת. עוד ציין בית משפט קמא כי הפסיקה פרשה את הדרישה לפגוע בשלוות חייו של הנפגע ככוללת אירועים שיש בהם כדי ליצור תחושת מתח וחרדה וכדי לפגוע בשגרת החיים התקינה. בית המשפט הוסיף כי מאידך בהתחשב בתכליות של החוק ובסמכויות שהוא מקנה לבית המשפט ליתן צווים שיש בהם הגבלה של ממש על חירותו של אדם ועל חופש הביטוי שלו, ספק אם יש הצדקה להפעיל אותן סמכויות בהיעדר סכנה לפגיעה ממשית במבקש. נאמר, כי בענייננו יש לאזן בין זכותו של המערער שלא להיות מוטריד, כמשמעות הדבר בחוק, מול זכותו הבסיסית של המשיב לחופש הביטוי וזכותו להעביר ביקורת בחופשיות על מעשיו והתנהגותו של איש ציבור.

לאחר שסקר את התשתית המשפטית הרלוונטית, בחן בית משפט קמא את הפרסומים הספציפיים נשוא הדיון וקבע כי מדובר במספר פרסומים לא רב שאינם מצביעים בהכרח על אובססיביות. ולא רק זאת, אלא שהפרסומים מתייחסים לפעילותו המגוונת של המערער הפועל במרחב הציבורי. נקבע כי אף תוכנם של הפרסומים אין בו באופן אובייקטיבי כדי להוות פגיעה של ממש בשגרת חייו ושלוות נפשו של המערער. בית משפט קמא הוסיף כי כאשר מדובר באיש רב פעלים הפועל במישור הציבורי, עליו להיות מודע לכך שהוא חשוף לביקורת ככל איש ציבור אחר. הביקורת בנסיבות אלו באה בגדר הזכות הבסיסית והחשובה בכל חברה דמוקרטית לחופש ביטוי. בשולי החלטתו הוסיף בית משפט קמא כי ככל שהמערער סבור כי המשיב מכפיש אותו ומוציא דיבתו רעה, פתוחה הדרך בפניו לנקוט בהליך אזרחי רלוונטי על

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 18-10-43483 מואסי נ' ג'בילי

פי חוק איסור לשון הרע או כל הליך כפי שימצא לנכון. לאור האמור, דחה בית משפט קמא את הבקשה למתן הצו המבוקש. ומכאן הערעור.

המסגרת הנורמטיבית

7. המסגרת הנורמטיבית של הדיון מצויה בסעיף 2 לחוק, המגדיר בחלקו הכללי, הטרדה מאיימת מהי. בסעיף 2(א) לחוק נקבע כי "הטרדה מאיימת היא הטרדתו של אדם בידי אחר בכל דרך שהיא או נקיטת איומים כלפיו, בנסיבות הנותנות בסיס סביר להניח כי המטריד או המאיים עלול לשוב ולפגוע בשלוות חייו, בפרטיותו או בחירותו של האדם או כי הוא עלול לפגוע בגופו".

בהמשך, מונה סעיף 2(ב) מספר דוגמאות של הטרדה מאיימת, שעשויה להתבטא, בין היתר, בבילוש, במארב, בהתחזקות אחר תנועותיו או מעשיו של אדם או בפגיעה בפרטיותו בכל דרך. כן בנקיטת איומים בפגיעה, ביצירת קשר עם אדם בעל פה, בכתב או בכל אמצעי אחר, בפגיעה ברכושו, בשמו הטוב, או בחופש התנועה שלו ועוד כהנה דוגמאות.

כפי שעולה מההגדרה דלעיל לא כל "הטרדה" מהווה "הטרדה מאיימת" שכן האחרונה מחייבת קיומן של נסיבות הנותנות בסיס סביר להניח כי המטריד או המאיים עלול לשוב ולפגוע בשלוות חייו, בפרטיותו או בחירותו של האדם או כי הוא עלול לפגוע בגופו. משמע, כי החשש לחזרתיות ההתנהגות המטרידה הוא שהופך הטרדה סתם להטרדה מאיימת.

8. סעיף 4(א) לחוק קובע כי מקום בו נכח בית המשפט כי אדם נקט הטרדה מאיימת, רשאי הוא להורות לאותו אדם בצו, בין היתר, להימנע מעשות מעשה מן המעשים המפורטים בסעיף 5(א)(1) עד (4) לחוק ובכללם הטרדתו של הנפגע בכל דרך ובכל מקום ופגיעה בפרטיותו בכל דרך. בנוסף, מוסמך בית המשפט ליתן צו למניעת הטרדה מאיימת אם התנהגותו של האדם נותנת בסיס סביר להניח כי הוא מהווה סכנה גופנית ממשית לאדם אחר, או כי הוא עלול לבצע בו עבירת מין או אם סמוך לפני הגשת הבקשה פגע בגופו של אדם אחר, ביצע עבירת מין באדם אחר, או כלא אדם אחר שלא כדין. (סעיף 4(ב)(1)-(2)).

9. שילובן של שתי ההוראות הנ"ל מלמד כי נדרש קיומם של שני יסודות על מנת שבית המשפט ייתן צו למניעת הטרדה מאיימת - הראשון, דורש כי מושא הצו ביצע הטרדה בעבר או נקט איומים כלפי המבקש והשני, דורש כי הנסיבות תומכות במסקנה כי אותו אדם נגדו מכוון הצו עלול לשוב ולהטריד, לפגוע בשלוות חייו, בפרטיותו ובחירותו של המבקש בעתיד, או חלילה לפגוע בגופו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 18-10-43483 מואסי נ' ג'בילי

10. עוד ראוי לציין כי החוק לא נועד ליתן סעד לגבי פגיעה או הטרדה שנעשו בעבר, אלא מכוון כולו לעתיד. כך למשל, אין בחוק כל התייחסות לפיצוי המוטריד, באופן כזה או אחר, בגין הטרדות העבר אלא הוא מופנה למניעת אירועים הבאים בגדרה של הטרדה מאיימת, בעתיד. הסעד אותו מעניק החוק הוא כמעין צו מניעה, הניתן לתקופה מוגבלת של ששה חודשים, מפני הטרדה שעלולה להתרחש.

הטרדה מאיימת בפרסום

11. בחינת ההיסטוריה החקיקתית של החוק מלמדת כי חמש חברות הכנסת מטעם הוועדה לקידום מעמד האישה, אשר הגישו את הצעת החוק (ראו: הצעת חוק 3028 מיום ג' אב התשס"א (23.7.01), עמ' 769) יצאו מתוך הנחה כי "מרבית הקורבנות להטרדה מאיימת הן נשים נרדפות על רקע מערכת יחסים שהסתיימה, מערכת יחסים קיימת, יחסים שהם על סף סיום או על רקע מערכת יחסים מדומה שהיא רק בגדר שאיפתו של המטריד". הטעם להגנה אותה בא להעניק החוק למוטרדים, אף הוא פורט בדברי ההסבר בהם נאמר, בין היתר, "המושג 'הטרדה מאיימת' או במקורו בשפה האנגלית 'stalking' מתייחס לדפוסי התנהגות הכוללים הטרדות ואיומים מסוגים שונים אשר פוגעים בשלוות חייו, בפרטיותו או בגופו של אדם ועל פי ניסיון החיים המצטבר, מקימים גם חשש לפגיעה בגופו או בחייו של האדם המוטריד. מרבית המעשים המצטרפים ביחד לכדי הטרדה מאיימת מהווים, כל אחד בפני עצמו, עבירה פלילית. העבירות האופייניות בהקשר זה הן פגיעה בפרטיות, לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981; איומים, סחיטה באיומים והסגת גבול לפי חוק העונשין, התשל"ז - 1977; הטרדה לפי חוק הבזק, התשמ"ב - 1982. עם זאת, גם הטרדות ואיומים מרומזים, משתמעים ועקיפים, שאינם עולים כדי עבירות פליליות, עלולים ליצור כמכלול, הטרדה מאיימת. הטרדה מאיימת גורמת לאדם שכלפיו היא מופנית למתח, לחרדה ולתחושות איום, לעיתים עד כדי אי יכולת לקיים שגרת חיים תקינה. במקרים רבים תלך ההתנהגות המטרידה ותחמיר מהטרדות פעוטות, דרך איומים ועד למעשי אלימות, אונס ורצח." (מתוך דברי ההסבר במבוא להצעת החוק).

12. הבאתי בהרחבה את דברי ההסבר שנכללו בהצעת החוק, על מנת להצביע על כך שספק רב אם כוונת המחוקק היתה להעניק סעד מכוח החוק, בנסיבות המחלוקת שבפניי. לא פרסום מסוג הפרסומים העומדים לדיון בתיק דנא, הוא שעמד לנגד עיני המחוקק, שעה שחוקק את החוק. לבד מדברי ההסבר הנ"ל, המלמדים על כך, ניתן להסיק זאת גם מן הדוגמאות אותן מונה סעיף 2(ב) לחוק שעיקרן מניעת בילוש, התחקות, מארב, נקיטת איומים בפגיעה ועוד כהנה. נכון הוא שבסעיף 2(ב)(4) לחוק צוין כי גם פגיעה בשמו הטוב של המוטריד, באה בגדרה של הטרדה במשמעות החוק, אולם יש לקרוא את הדברים בהקשר בו הם מובאים.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 18-10-43483 מואסי נ' ג'בילי

- 1 לדעתי, האכסניה הנכונה והטבעית לליבון המחלוקת בין הצדדים היא בגדר חוק איסור לשון
2 הרע, התשכ"ה - 1965 הנותן סעדים למי שהיה קרבן ללשון הרע. על היחס בין חוק מניעת
3 הטרדה מאיימת וחוק איסור לשון הרע, אעמוד בהמשך, אך אציין כבר עתה כי מאחר ועסקינן
4 בתחרות בין הזכות לשם טוב ומניעת הטרדה מחד, לבין זכות לא פחות חשובה והיא חופש
5 הביטוי, מאידך, ראוי שהאיזון בין שתי הזכויות הללו ייעשה בזהירות ובצורה מוקפדת, לאחר
6 בחינה מעמיקה של הנסיבות והאינטרסים הסותרים. ספק אם במסגרת החוק, שנועד מעצם
7 טיבו ואופיו ליתן מזור מידי לנפגע, ניתן לערוך בחינה מעמיקה, כאמור. הדברים נכונים ביתר
8 שאת מקום בו מדובר במקרים גבוליים שאינם נמנים, באופן מובהק, על הטרדה מאיימת.
9
- 10 יחד עם זאת, הואיל והמחוקק ראה לציין במפורש את הפגיעה בשמו הטוב של אדם כעשויה
11 לבוא בגדרה של הטרדה מאיימת, כאמור בסעיף 2(ב)(4) לחוק, ונוכח ההגדרה הרחבה של
12 ההטרדה, כפי שהיא עולה מלשון סעיף 2(א) לחוק, אין מקום להורות על דחיית הערעור על
13 הסף. על כן ראיתי לעמוד תחילה על הקריטריונים הנדרשים כדי שפרסום ייכנס לגדרה של
14 הטרדה מאיימת, תוך התחקות אחר כוונת המחוקק בעניין זה, ואגב בחינת האיזונים
15 המתחייבים עם אינטרסים נוגדים ובראשם הזכות לחופש הביטוי. לאחר מכן אדרש לנסיבות
16 הספציפיות בתיק זה ומידת הצדקתן מתן הצו המבוקש.
17
- 18 האיזון בין מניעת ההטרדה לחופש הביטוי
- 19 פרסומים הנעשים באמצעי התקשורת, לרבות ברשתות החברתיות, שאינם מחמיאים למושא
20 הפרסום, לא כל שכן כאלה הפוגעים בו או מכפישים אותו, הם לעולם מטרידים ופוגעים
21 בשלוות חייו. האם בכל מקרה בו מאירים פרסומים כאמור את המוטרד באור שלילי או
22 פוגעים בשמו הטוב, קמה לו הזכות לקבל סעד לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת, סעד שכאמור
23 צופה פני עתיד ונועד למנוע פרסום עתידי? התשובה לכך היא לאו מוחלט. על בית המשפט,
24 לבחון היטב באם יש הצדקה לצו כאמור, הפוגע במישרין בזכות היסוד של חופש הביטוי וליתן
25 את הצו המבוקש רק במקרים בהם ברי כי מדובר בהטרדה ממשית הפוגעת פגיעה קשה
26 בשלוות ואיכות חייו של מבקש הצו.
27
- 28 אין צורך להכביר מלים על אודות מעמדו של חופש הביטוי וחשיבותו בכל משטר דמוקרטי.
29 נכתבו על כך תילי תילים של מילים, ואיני רואה להוסיף בסוגיה שהיא בבחינת מושכלות
30 ראשונים.
31
- 32 ציינתי קודם את הקשר בין הטרדה הנעשית על דרך של פרסום לבין האיסורים החלים על פי
33 חוק איסור לשון הרע, המסמך אף הוא את בית המשפט לאסור את הפצתו ופרסומו של
34 פרסום המכיל דברי דיבה ולעז. יחד עם זאת, בפסיקה עקבית של בית המשפט נקבע כי ככלל
35 התרופה הטבעית לפגיעה בשמו הטוב של אדם הוא סעד של פיצויים ובאופן כללי כל עוד לא

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 18-10-43483 מואסי נ' ג'בילי

הוכרעה שאלת האחריות בתביעה בגין לשון הרע והפרסום אינו אסור, יש להעדיף את הזכות לחופש הביטוי על פני הזכות לשם טוב ואין להגביל את זכות חופש הביטוי בדרך של ציווי לשעה. כל זאת בתנאי שהנתבע מעלה טענה, שאינה טענת סרק, כי בידו להגן על הפרסום. גישה זו נעוצה בחשיבותו של ערך חופש הביטוי והיותו אבן יסוד בשיטתנו.

בע"א 214/89 אבנרי ואח' נ' שפירא ואח', פ"ד מ"ג (3), 840, עמד כב' השופט א. ברק (כתוארו אז) על מעמדו של חופש הביטוי בייחוד כאשר הדברים נוגעים לאנשים העוסקים במרחב הציבורי, כך:

"באיזון זה בין הערך האישי והציבורי לשם טוב לבין הערך האישי והציבורי לחופש הביטוי יש ליתן משקל מיוחד לערך בדבר חופש הביטוי. בעיקר יש ליתן משקל מיוחד זה בכל הנוגע לחופש הביטוי לענייני הציבור ולגופים ולאנשים הנושאים משרות ציבוריות, או שהם בתפקידים של ציבור עניין בהם. הטעם לכך הוא כפול: ראשית, בשל חשיבותו הרבה של חופש הביטוי, כתנאי חיוני למשטר דמוקרטי. חופש הביטוי מאפשר החלפה של דעות, המאפשרת מצידה, עיצוב של ההשקפות הפוליטיות המעצבות את המשטר. 'רק בדרך זו הוא יוכל ליצור לעצמו דעה עצמאית ככל האפשר על אותן שאלות העומדות ברומו של עולם החברה והמדינה, שההכרעה עליהן נתונה בסופו של דבר בידי, ובתוקף זכותו לבחור את מוסדות המדינה' (השופט לנדוי בבג"צ 243/62 הנ"ל, בעמ' 2415). 'ההתבטאות החופשית היא חלק מהותי וחיוני מן התהליך הדמוקרטי, והיא מזינה את יכולתו של המשטר הדמוקרטי לקיים את עצמו' (הנשיא שמגר בעש"מ 5/86, בעמ' 241). בצדק צוין, כי חופש הביטוי 'מהווה את התנאי המוקדם למימושן של כמעט כל החירויות האחרות' (השופט אגרנט בבג"צ 73/53, בעמ' 878), וכי הוא 'יסוד מסד ותנאי מוקדם להבטחת קיומן ולשמירתן הנאמנה של רב זכויות היסוד האחרות' (השופט שמגר בע"א 723/74 הנ"ל, בעמ' 295). דברים אלה תופסים במיוחד לעניין חופש הביטוי באשר לנושאים ציבוריים ובאשר לאנשים התופסים עמדות ציבוריות. אין אפשרות לנתק דיון חברתי בעמדות וברעיונות, שיש לציבור עניין בהם, מדיון רציני בבעלי העמדות ובהוגי הרעיונות. בתחום הציבורי והפוליטי קשה לנתק את הקשר בין הדעה לבין מי שמביע אותה. מכאן הצורך החברתי לאפשר חופש לא רק באשר לדעות, אלא גם באשר לנושאי משרה המשמשים להן שופר. אכן, דווקא בתחום

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 18-10-43483 מואסי נ' ג'בילי

ציבורי זה חיוני ליתן משקל מירבי לחופש הביטוי, שכן בתחום זה מעוצבת התפיסה החברתית והמדינית הקובעת את כיוונה של החברה. דווקא בתחום זה הופכת חירות הביטוי לפגיעה במיוחד, בשל הנטייה לראות בצמצומה פיתרון קל לבעיות חברתיות שהפיתרון הראוי להן נמצא במקום אחר. שנית, גופים ואנשים הנושאים במשרות ציבוריות או בתפקידים שלציבור עניין בהם, נוטלים על עצמם מעצם מעמדם ותפקידם סיכונים הקשורים בהתנכלות לשמם הטוב. כמובן, אין בכך כדי להצדיק פגיעה בשם הטוב, שהוא היקר בנכסיהם, אך יש בכך כדי להחליש את המשקל שיש ליתן לשיקול זה ביחס לחופש הביטוי".

גם בפסיקה מאוחרת, חזר בית המשפט על קביעה דומה הן בהתייחס לצווים שנועדו לאסור פרסום מראש והן למתח שבין זכות האדם לשמו הטוב, ובפרט כאשר מדובר באיש העוסק בענייני ציבור, לבין זכות היסוד של חופש הביטוי.

18. דברים אלה, שנאמרו בקשר לתביעות שהוגשו לפי חוק איסור לשון הרע, שהוא בבחינת *lex specialis*, בכל הנוגע לפרסומים מרעים, נכונים ביתר שאת שעה שמדובר בהליך לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת. מדובר בחוק שנועד ליתן תרופה ומזור מיידים למי שחש מאוים או מוטרד הטרדה מאיימת, כמשמעות הדבר בחוק, ואין לאפשר בדרך הליך מזורז מעין זה, סתימת פיות ופגיעה אנושה בחופש הביטוי, אלא במקרי קיצון, שעה שאין ברירה אלא להשתמש בצעד דרסטי זה, תוך פגיעה בזכות היסוד של חופש הביטוי, על מנת להגן על זכות אחרת, שבנסיבות העניין חשובה לא פחות.

רוצה לומר, רק במקרים חריגים ויוצאי דופן, בהם מדובר בפרסום הפוגע באופן קיצוני בשלוות חייו של המבקש, לרבות מקרים בהם הפרסום עלול לסכן את שלומו או בטחונו, ישקול בית המשפט מניעת פרסום עתידי בדרך של צו מניעה עתידי כנגד המפרסם, בהתאם לחוק מניעת הטרדה מאיימת. מסקנה זו מתבקשת הן מלשון החוק למניעת הטרדה מאיימת והן מתוך כוונת המחוקק, עליה עמדתי קודם. בשורה ארוכה של פסקי דין, עוד מלפני שנים רבות, נפסק כי חוק יש לפרש, בין היתר, לפי תכליתו, וכי תכלית זו כוללת בחובה את ערכי היסוד של השיטה (ראו: בג"צ 7803/06 אבו ערפה נ' שר הפנים (13.9.17) והפסיקה ההיסטורית המובאת שם).

19. החוק למניעת הטרדה מאיימת לא נועד מלכתחילה לבירור סוגיות הנוגעות לאמיתות הפרסום, לחשיבותו הציבורית, למעמדו של מושא הפרסום, ועוד כהנה סוגיות שחייבות להתברר בטרם יינתן צו האוסר את הפרסום. לכן, לדעתי, נוכח מעמדו של חופש הביטוי,

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 18-10-43483 מואסי נ' ג'בילי

המהווה ערך יסוד בשיטתנו, אין להתיר פגיעה בו, אלא במקרים מצומצמים ויוצאי דופן
בחריגותם, ולאחר בחינה עובדתית מעמיקה.

מן הכלל אל הפרט

המערער פעיל בחיים הציבוריים

20. מדובר במערער המציג עצמו כמי שעוסק בפעילות ציבורית מגוונת וענפה. עובדה זו מטה את
הכף לעבר שמירת הזכות לחופש ביטוי ביתר שאת. בע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607
נקבע מפי כב' השופטת ד' בייניש (כתוארה אז) כי:

"ההצדקה לעמדה המצדדת במתן עדיפות לחופש הביטוי על פני
שם הטוב של דמויות ציבוריות יכולה להימצא בחשיבות
החברתית של הביקורת על אנשי ציבור לשם קיום ממשל דמוקרטי
תקין. יש הרואים בביקורת הציבורית עמוד התווך של חופש הביטוי
בישראל בהיותה נובעת מזכות הציבור לדעת ולפקח (בג"ץ 6218/93
ד"ר כהן, עו"ד נ' לשכת עורכי הדין [9], בעמ' 549). הצורך להגן על
ביטויים הנוגעים לדמויות ציבוריות ולעניינים ציבוריים נובע מכך
שיש בביטויים אלה כדי לאפשר שיח חופשי לצורך עיצוב עמדות
פוליטיות וציבוריות בחברה. בהקשר זה יש הסבורים כי קשה לנתק
דיון חברתי בעמדות וברעיונות שיש לציבור עניין בהם, מדיון בבעלי
הדעות ובהוגי הרעיונות במישור הציבורי והפוליטי, ומכאן
החשיבות של ביטויים הנוגעים לאישי ציבור בעניינים ציבוריים
(ע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא (להלן – פרשת אבנרי [10]), בעמ' 863).
כן טמונה ההצדקה להעדפת חופש הביטוי ביכולתו הרבה יותר של
איש ציבור ביחס לאדם פרטי להתגונן מפני פגיעה בשמו, שכן בידיו
כלים, ידע ואפשרות גישה לאמצעי התקשורת. יש אף הסבורים כי
אנשי ציבור מעצם מעמדם מביעים הסכמה, מפורשת או משתמעת,
לחשוף עניינם לעיני הציבור ולביקורתו (ראו: פרשת רשם מאגרי
מידע הנ"ל [8], בעמ' 822; פרשת אבנרי הנ"ל [10], בעמ' 863-864;
פרשת מיכאלי הנ"ל [2], בעמ' 571; אך ראו ר' גביון "איסור פרסום
הפוגע בפרטיות – הזכות לפרטיות וזכות הציבור לדעת" [15], בעמ'
200-201).

בית המשפט העליון חזר על עמדתו זו גם בפסיקה מאוחר יותר (ראו לדוגמא: ע"א 3322/16
איי די איי חברה לביטוח בע"מ נ' לשכת סוכני הביטוח בישראל (30.4.2017)).

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 43483-10-18 מואסי נ' ג'בילי

היקף הפרסומים

21. בתצהיר שתמך בבקשה שהונחה בפני בית משפט קמא, ציין המערער כי מזה זמן, מפרסם המשיב תמונותיו ברשת הפייסבוק ומפרסם אודותיו פרסומים מכפישים, הפוגעים בשמו הטוב. יחד עם זאת, לבד משני פרסומים – האחד מיום 9.9.2018 והאחר מיום 16.9.2018 לא התייחס המבקש לפרסומים ספציפיים ולא פרט את תוכנם של אותם פרסומים משתלחים כדבריו. יתר על כן, אותם שני פרסומים אליהם התייחס המערער באופן ספציפי בתצהירו כלל לא צורפו לתצהירו. תחת זאת צרף המערער תצלום של פרסום אחד הנחזה להיות מיום 16.9.2018 שנוסחו אינו קריא.

22. בעקבות החלטתו של בית המשפט המחוזי, בה הורה על החזרת הדיון לבית משפט קמא על מנת לאפשר חקירת הצדדים, הגיש המערער תצהיר מפורט יותר. בתצהירו החדש, ציין המערער כי המשיב פרסם אודותיו 11 פרסומים שונים. יחד עם זאת, התייחס המערער באופן מפורט לשבעה פרסומים שנעשו על ידי המשיב, ואשר כוללים גם תגובות של צדדים שלישיים שהגיבו על אותם פרסומים.

23. מבלי להיכנס לתוכנם של הפרסומים נשוא הדיון, ניתן לקבוע כי לא מדובר בהיקף כזה המעיד על אובססיביות מצד המשיב ביחס למערער. בשים לב לעובדה שהפרסומים נפרסו על פני תקופה של כחודשיים, ברי כי לא מדובר בפרסומים חריגים בהיקפם או בתדירותם במידה המכניסה אותם לגדר הטרדה מאיימת.

תוכן הפרסומים

24. המערער לא טרח להפנות באופן מפורט לחלקים או למשפטים הכלולים בפרסומים נשוא הדיון, ואשר יש בהם משום פגיעה בשמו הטוב. אף הפרסומים הובאו בצורה מקוטעת וחלקית, מבלי לפרט את הרקע שעמד מאחורי הדברים. הוא הדין לגבי הטענה כי מדובר בפרסומים שקריים, עמה לא ניסה המערער אפילו להתמודד.

25. מרבית הפרסומים אליהם הפנה המערער מתייחסים לפעילותו במישור הציבורי. כך לגבי ערבי שירה שהוא אירגן וכך גם לגבי חלוקת פרסים לספורטאים ועוד כהנה. בחינת תוכנם של הדברים מלמדת כי לא מדובר בפרסומים חמורים, במידה כזו המצדיקה פגיעה א- פריורית בזכות חופש הביטוי. על אף שלא הוצגה התמונה המלאה לגבי אותם פרסומים, אפשר והם אכן פוגעים ומעליבים, וייתכן והם אף מגיעים כדי פרסום לשון הרע, באופן המקים למערער עילת תביעה נזיקית או זכות להגשת קובלנה פרטית, בהתאם להוראות חוק איסור לשון הרע. אולם מכאן ועד הטרדה מאיימת, ארוכה הדרך.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 18-10-43483 מואסי נ' ג'בילי

26. אני רואה להוסיף כי ייתכן והדברים נוסחו בלשון חריפה ואפשר אף בוטה כפי שטוען המערער. אני נכון אף להניח לטובתו כי ניתן היה לנסח את הדברים, אגב הטחת ביקורת נוקבת לגבי התנהלותו, בדרך שונה. אולם אין מקום לאסור פרסומים, בייחוד שעה שהם מתייחסים למי שפעיל במרחב הציבורי, רק משום סגנונם הבוטה. על כך נאמר, בהקשר של לשון הרע (בע"א 9462/04 מורדוב נ' ידיעות אחרונות בע"מ (28.12.2005) כי:

"כלל מושרש הוא, כי "בית המשפט נוהג זהירות יתירה מפני הכתבת סטנדרטים של טעם טוב לאמצעי התקשורת, המביעים דעה על הא ועל דא, לעיתים אף בדרך של לעג וסטירה" (פרשת הרציקוביץ הנ"ל). "אין בית המשפט יכול לכפות טעמו והגיונו הוא על המפרסם, אלא עליו להותיר מקום להבעות דעה תקיפות" (ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל בע"מ, פ"ד לא(2) 281; וכן ע"א 7/79 הוצאת ספרים "החיים" נ' רשות השידור, פ"ד לה(2) 365; בג"צ 606/93 קידום יזמות ומו"לות (1981) נ' רשות השידור, פ"ד מח(2) 1".

27. נוכח תוכנם, סגנונם והיקפם של הפרסומים, הגם שאפשר והם הסעירו את המערער והטרידו את שלוות חייו, אין כל יסוד לקבוע כי מדובר בהטרדה מאיימת המצדיקה מתן הסעד המבוקש, אגב פגיעה בזכות היסוד של חופש הביטוי. לפיכך, צדק בית משפט קמא משדחה את בקשת המערער.

סיכומו של דבר

28. אני דוחה את הערעור.

המערער ישלם למשיב הוצאות הערעור בסך 5,000 ₪ וזאת תוך 30 יום מהיום, אחרת יישא סכום זה ריבית והפרשי הצמדה כחוק, החל מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

ניתן היום, ט' שבט תשע"ט, 15 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.

אמיר טובי, שופט

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 18-10-43483 מואסי נ' ג'בילי

1
2

